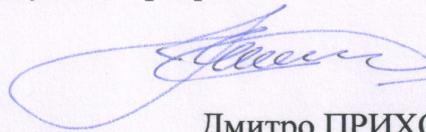

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

На засіданні кафедри
психології, педагогіки та філології
Протокол № 09 від 26.01.2026 р.
Завідувач кафедри:

Дмитро ПРИХОДЬКО

ПОЛОЖЕННЯ

кафедри психології педагогіки та філології про методи навчання, методи оцінювання та контролю результатів навчання, та порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті на ОПП Психологія та ОПП Кризова психологія

Харків, 2026

Це положення визначає порядок оцінювання результатів навчання на освітньо-професійних програмах (далі – ОПП) Психологія та Кризова психологія спеціальності 053 Психологія / С 4 Психологія на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти та порядок визнання отриманих здобувачам вищої освіти за освітніми програмами, які не передбачали присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але могли завершуватися присвоєнням професійних та (або) присудженням часткових освітніх кваліфікацій при навчанні на території України чи за її межами, а також результатів інформальної освіти, яка здійснювалася здобувачами у порядку самоосвіти.

Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556, Постанови Кабінету міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», державних та галузевих стандартів вищої освіти, інших нормативних актів України з питань освіти, Статуту та Положень ХДАК.

1. Загальні положення

1.1. ХДАК визнає, що особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти та створює умови для розвитку суб'єктів освітньої діяльності, що надають відповідні освітні послуги, а також заохочує до здобуття освіти всіх видів.

1.2. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

- інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям;

- кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання);

- методи оцінювання результатів навчання – засоби вимірювання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (далі – засоби вимірювання) – екзаменаційні білети, контрольні та тестові завдання, письмові роботи, інструменти, обладнання, матеріали та інші засоби відповідно до рівня кваліфікації та технологічних вимог.

- неформальна освіта – освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх

кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та (або) присудженням часткових освітніх кваліфікацій;

- неформальне навчання – додаткове інституційно-організоване навчання, що не завершується наданням кваліфікації певного рівня (етапу, циклу) формальної освіти;

- освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей);

- перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній чи інформальній освіті;

- повне перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній чи інформальній освіті як результатів вивчення навчальної дисципліни в цілому;

- результати навчання – компетентності, знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів (у т. ч. у неформальній освіті);

- формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою;

- форми оцінювання результатів навчання – організаційні особливості вимірювання результатів навчання;

- часткове перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній чи інформальній освіті як часткових результатів вивчення навчальної дисципліни (отримання певної кількості балів).

2. Методи навчання

2.1. Методами навчання, що використовуються на ОПП Психологія та Кризова психологія за кожною дисципліною є: проблемний виклад,

пояснювально-ілюстративний (візуальний супровід – демонстрація ілюстрацій, відео та аудіофрагментів), репродуктивний; частково-пошуковий (пошук та аналіз джерел, фахової літератури, відео та аудіоматеріалів з відповідної теми тощо); проєктно-орієнтований – підготовка повідомлення/доповіді (презентації) з відповідними посиланнями на використані джерела та літературу, Інтернет-ресурси.

Для самостійної роботи використовується також дослідницький метод: підготовка доповіді з презентацією; створення питальників, есе та ін. до відповідних тем; пошук візуального матеріалу в Інтернеті за тематикою навчальної дисципліни.

У процесі підготовки фахівців застосовується також комбінування традиційних інформативних і нових соціально-психологічних методів – дискусійних методів, ігрових методів (рольові ігри), методи активного навчання (аналіз конкретних ситуацій, розв’язання проблемних задач, інтерактивні методи, технологія «мозкового штурму» тощо.

2.2. Конкретний перелік методів навчання, що використовуються під час викладання кожної окремої дисципліни, визначається викладачем, відповідальним за цю дисципліну та затверджується на засіданні кафедри психології та педагогіки у межах затвердження робочої програми навчальної дисципліни.

3. Оцінювання та контроль результатів навчання

3.1. Типовими формами організації оцінювання та контролю результатів навчання на ОПП Психологія та Кризова психологія є поточний та підсумковий контроль.

3.2. Поточний контроль здійснюється регулярно протягом усього процесу вивчення навчальної дисципліни на лекційних, семінарських, практичних заняттях. Періодичність поточного контролю визначає викладач, відповідальний за викладання кожної окремої дисципліни.

3.3. Методами оцінювання та контролю результатів навчання, що використовуються на ОПП Психологія та Кризова психологія за кожною дисципліною є: виконання завдань до лекційного матеріалу; відповідь під час семінару; виконання практичного завдання; підготовка та презентація майстер-класу; участь у діловій (моделюючій / психологічній грі); виконання вправи; усне опитування; письмове опитування; есе-рефлексія; підготовка та виступ з рефератом; підготовка та виступ з презентацією; участь у колективному проєкті; виконання індивідуального проєкту, оцінка результатів неформальної освіти та

інші методи.

3.4. Конкретний перелік методів оцінювання, що використовуються під час викладання кожної окремої дисципліни, та максимальна кількість балів, отримувана здобувачем, визначається викладачем, відповідальним за цю дисципліну та затверджується на засіданні кафедри психології та педагогіки у межах затвердження робочої програми навчальної дисципліни.

3.5. Формами здійснення підсумкового оцінювання результатів навчання для навчальних дисциплін, практик, курсових робіт є залік або іспит.

3.6. Конкретна форма здійснення підсумкового оцінювання результатів навчання для кожної навчальної дисципліни, практики, курсової роботи визначається ОПП та навчальним планом.

3.7. Максимальна кількість балів, отримуваних здобувачем за результатами підсумкового контролю – 100.

3.8. Розподіл балів, отримуваних здобувачем за кожною навчальною дисципліною за результатами поточного та підсумкового контролю визначається викладачем, відповідальним за цю дисципліну та затверджується на засіданні кафедри психології та педагогіки у межах затвердження робочої програми навчальної дисципліни.

3.9. Кількість балів, отримуваних здобувачем за кожною дисципліною під час проведення заліку як форми підсумкового контролю, не може перевищувати 20 % від загальної кількості отримуваних балів. Кількість балів, отримуваних здобувачем за кожною дисципліною під час проведення екзамену як форми підсумкового контролю не може бути меншою 20 % та перевищувати 40 % від загальної кількості отримуваних балів.

3.10. Критерії оцінювання для підсумкового контролю (екзамену / заліку):

3.10.1. Завдання підсумкового контролю складається з 2 – 3 (за рішенням викладача, відповідального за викладання дисципліни) теоретичних питань.

Відповідь на *теоретичне питання* вважається повною, якщо її зміст повністю відповідає програмі та містить всі необхідні факти та висновки.

3.10.2. Грубими помилками є:

- незнання визначень основних понять предметної області й формулювань, передбачених програмою дисципліни;

незнання сутності основних методів і прийомів отримання необхідних результатів.

3.10.3. Помилками вважаються:

неточності визначень понять предметної області, формулювань;

- не володіння одним з умінь і навичок, передбачених програмою, але таких, що не відносяться до грубих помилок.

3.10.4. Недоліками є:

- непослідовний виклад матеріалу.

3.10.5. Принцип виставлення балів:

76 – 100% від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль:

Повністю розкрито зміст теоретичних питань. При відповіді використано термінологію предметної області в необхідній логічній послідовності. Також здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом різного ступеня складності, використовуючи при необхідності відомості з інших навчальних дисциплін і курсів. При відповіді на додаткові питання помітне вміння розвивати систему теоретичних знань на основі самостійної роботи.

50 – 75 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль:

При викладі фундаментальних положень основного матеріалу курсу здобувач показує володіння програмним навчальним матеріалом, у тому числі різного ступеня складності, а також вільне оперування ним у знайомій ситуації. При відповіді допускається два-три недоліки або не більше однієї помилки. Здобувач упевнено відповідає на додаткові питання, що стосуються основних положень усього досліджуваного курсу відповідно до екзаменаційної програми.

26 – 50 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль:

При відповіді на питання теорії виявляється не завжди усвідомлене відтворення програмного навчального матеріалу. Положення, що приводяться у відповіді, даються фрагментарно, схематично, без логічного взаємозв'язку. При відповіді на додаткові питання, що стосуються найважливіших і основних понять і фактів навчальної програми, є утруднення у використанні термінології предметної області. При відповіді здобувач не завжди може підтвердити теоретичні викладення відповідними прикладами.

0 – 25 % від максимальної кількості балів, відведених на підсумковий контроль:

Відповідь здобувача демонструє лише деяке уявлення про матеріал навчального курсу. Знання практично відсутні як у теоретичній області навчальної дисципліни, так і в практичному володінні методикою аналізу.

3.11. Кількість балів, отримуваних на заліку за результатами проходження практик та виконання курсових робіт – 100.

4. Зарахування результатів неформальної освіти

4.1. Неформальна освіта здійснюється в таких формах: професійні курси (тренінги), майстер-класи, семінари, професійне стажування, онлайн-курси, громадянська освіта тощо.

4.2. Неформальна освіта є доповненням та (або) альтернативою формальної освіти в навчанні протягом усього життя людини.

4.3. Визнання результатів навчання у неформальній (інформальній) освіті на ОПП Психологія та Кризова психологія розповсюджується як на обов'язкові, так і вибіркові дисципліни ОПП.

4.4. Визнанню можуть підлягати результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (курсній роботі, курсовому проєкту, контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни.

4.5. Визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру. Часткове перезарахування результатів освіти проводиться у семестрі, в якому згідно з навчальним планом передбачено вивчення дисципліни, що перезараховується.

4.6. Критеріями часткового перезарахування є підтвердження набуття здобувачем у неформальній освіті компетентностей, знань, умінь, навичок, передбачуваних за результатами вивчення теми (тем) дисципліни ОПП.

4.7. Часткове перезарахування результатів навчання набутих у неформальній або інформальній освіті передбачає такі обов'язкові етапи:

4.7.1. Здобувач вищої освіти звертається із заявою до завідувача кафедри психології та педагогіки про часткове визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті. До заяви можуть додаватися будь-які документи (сертифікати, свідоцтва, освітні програми тощо), які підтверджують ті результати навчання, які здобувач отримав.

4.7.2. Можливість часткового визнання результатів навчання набутих у неформальній або інформальній освіті визначається на засіданні кафедри. Кафедра розглядає надані документи, проводить співбесіду з викладачем, відповідальним за викладання, або перезараховує результати навчання, або призначає атестацію.

4.7.3. Якщо кафедра вважає за необхідне провести атестацію, то здобувача ознайомлюють з програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які

вносяться на поточне (тематичне) оцінювання. В такому випадку здобувачу дається 3 робочі дні для підготовки до атестації. Кафедра виставляє підсумкову оцінку за шкалою ЄКТС.

4.8. Загальна оцінка, яку отримує здобувач за результатами вивчення навчальної дисципліни, проходження практики, написання курсової роботи за додавання балів, отриманих через визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не може перевищувати 100 балів.

5. Прикінцеві положення

5.1. Положення набирає чинності з моменту його затвердження.

5.2. Контроль за виконанням Положення покласти на завідувача кафедри психології та педагогіки.

5.4. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність і вступають у дію внесені зміни.